

Kuidas jõuavad soovitud paberilt kliinilisse praktikasse?

Marion Kalju

Peaspetsialist, partnersuhtluse osakond

Eesti Arstide Päevad

13.05.2022

TERVISEKASSA

Sissejuhatus

Koostöö

- Ravijuhendite koostamist rahastab ja rakendustegevusi koordineerib Eesti Haigekassa
  - Igal aastal 7-8 ravi- ja patsiendijuhendit
- Koostöö Tartu Ülikooli püsisekretariaadi, ravijuhendite tööruhmade ja erialaseltsidega, riiklike asutustega

Sissejuhatus

Protsess koostamisest rakendumise hindamiseni

Rakendustegevuste planeerimine

Eesmärk: vähendada varieeruvust ja tõsta ravikvaliteeti

- Ravijuhendi soovitusel tugevuse sõnastamisel jälgitakse muuhulgas rakendatavuse tingimusi
- Tõendus põhised raviotsused
- Kulutõhusus
- Ravijuhendi koostamine $\neq$ kasutuselevõtt
  - Barjäärid: tervishoiutöötajate isiklikud tegurid; ravijuhenditega seotud tegurid; välised tegurid

Rakendustegevuste planeerimine Eestis

Ravijuhendi rakenduskava

- Igale ravijuhendile ja kindla formaadiga
- Koostatakse töörühma ja EHK koostöös
- Kinnitatakse koos ravijuhendiga, avaldatud www.ravijuhend.ee
- Eesmärgid, barjäärid, edu tagavad tegurid ning vajalikud ressursid
- Tegevused ja meetmed ca 2 aastaks
- Rakendumise hindamine

HIV-testimise ravijuhend

- ▼ Ravijuhendi koostajad
- ▼ Lühendid ja mõisted
- ▼ RAVIJUHENDI SOOVITUSED
- ▼ Sissejuhatus
- ▼ Ravijuhendi koostamine
- ▼ Kasutatud kirjandus

Kinnitatud 03.11.2020 08.11.2021

Kinnitajad
Tõnu Kõnnu ja parellitõnu (ACC-EHK)

Juhendi kood
RJ-A/473-2020

Juhendi rakendamisvõttesõnad
HIV-testimise, HIV-käsitamine, HIV-testimise nõudust tähtsust strateegiat, sotsiaalõigustiku-põhine lähenemine

Ravijuhendi lisad

- 1 Lis 1 HIV-testimise (HIV) rakenduskava, EHK, koostöös ravijuhendiga
- 2 Lis 2 HIV-testimise

Dokumendid

- Täiendusmaterjal, soovituskoost
- Koostajate protokollid
- Harvide deklaratsioonid
- Käitumiskava
- 1 Rakenduskava
- 2 Täiendusmaterjal
- Täiendusmaterjalidokument

Rakendustegevuste elluviimine

Levitamine

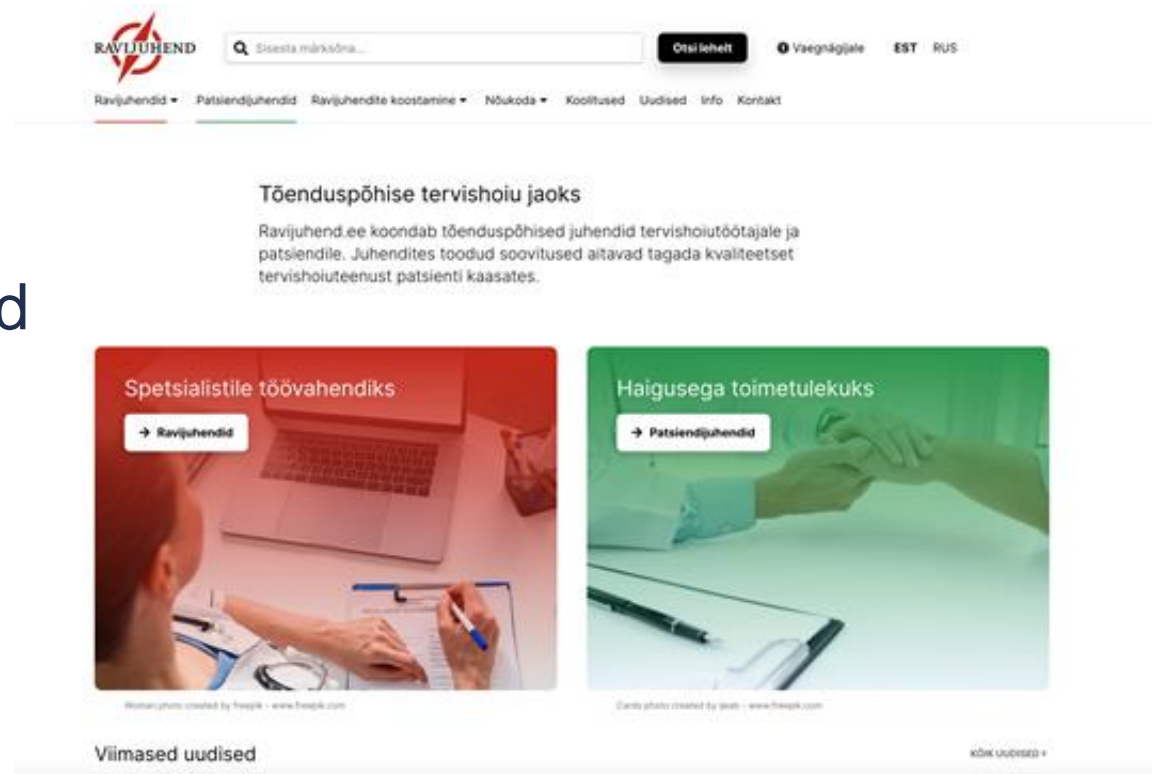
- Koostöö ravijuhendi tööruhuga
- Levitamine ja meediakajastus
  - Trükised – haldame üle 100 trükise
  - Ravijuhend.ee
  - Infokirjad teenuseosutajatele
  - Haigekassa infotunnid
  - Artiklid meediaväljaannetes
  - Konverentsid
  - Sotsiaalmeedia

Ravijuhend.ee

- Tooteomanik: Eesti Haigekassa
- Sisaldab kõiki ravijuhendite koostamise käsiraamatu põhjal koostatud ravi- ja patsiendijuhendeid (nii töös kui kinnitatud juhendite loetelu)
- Integreeritud ravijuhendite koostamise tarkvaraga
- 2020-2021. a. ravijuhendite digitaliseerimine

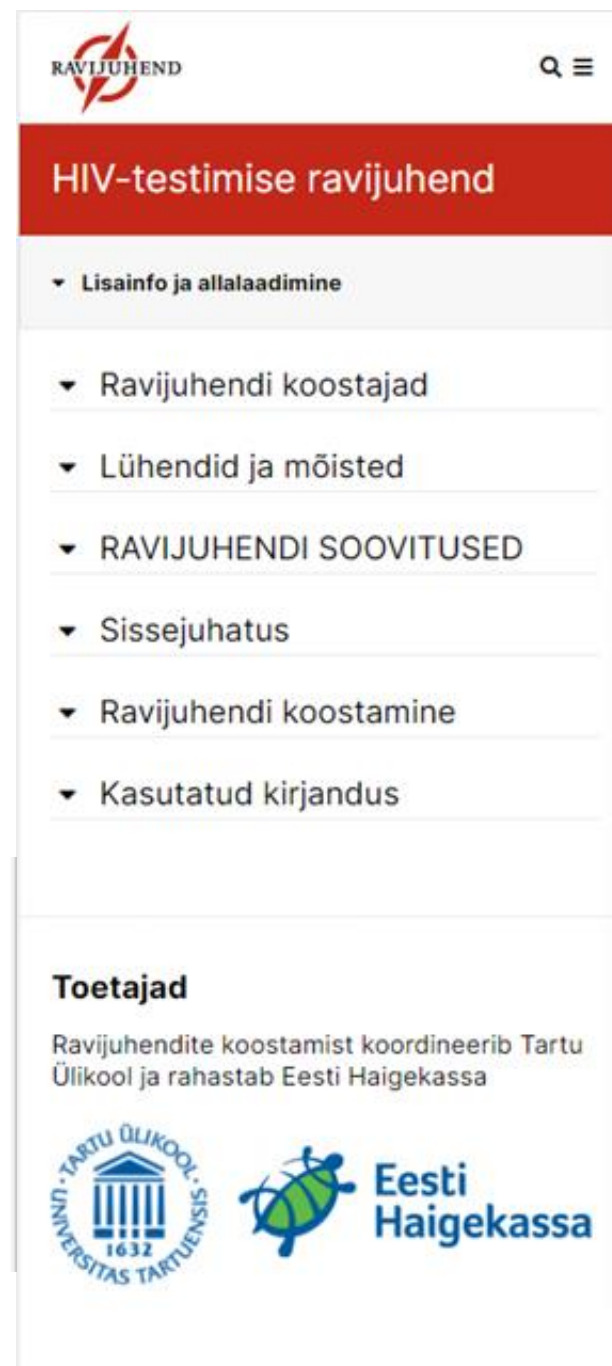

Ravijuhend.ee

- 2021.-2022. a. arendustööde I etapp
- Digitaliseeritud juhendite avaldamine
- Veeb kasutajasõbralikumaks
- Möödunud aastal veebis kokku **2 139 378 vaatamist**
- Tagasiside

Kas leidsid lehelt vajaliku info?

✓ Jah	1176
✗ Ei	371
🗨️ Vajan rohkem infot	335

RAVIJUHEND

HIV-testimise ravijuhend

▼ Lisainfo ja allalaadimine

- ▼ Ravijuhendi koostajad
- ▼ Lühendid ja mõisted
- ▼ RAVIJUHENDI SOOVITUSED
- ▼ Sissejuhatus
- ▼ Ravijuhendi koostamine
- ▼ Kasutatud kirjandus

Toetajad

Ravijuhendite koostamist koordineerib Tartu Ülikool ja rahastab Eesti Haigekassa

RAVIJUHEND

HIV-testimise ravijuhend

▲ Sulge lisainfo ja allalaadimine

Lae alla

RJNK KINNITATUD

Kinnitatud 03.11.2020 **Avaldatud** 08.11.2021

Erialad/teemad

- Nakkus- ja parasiithaigused [A00-B99]

Juhendi kood
RJ-A/47.1-2020

Juhendi rekvisiidid, võtmesõnad
HIV-testimine, HIV, kiirtestimine, HIV-testimise nõudlust töstvad strateegiad, sotsiaalvõrgustiku-põhine lähenemine

Ravijuhendi lisad

- 📄 [Lisa 1. HIV-testimine HIV-i sümptomite, HIV-iga seotud seisundite ja haiguste või HIV-i riskikäitumise korral](#)
- 📄 [Lisa 2. HIV-kiirtestimine](#)

Ravijuhend.ee

Ravijuhend	Vaatamisi	Patsiendijuhend eesti k.	Vaatamisi	Patsiendijuhend vene k.	Vaatamisi
Generaliseerunud ärevushäire ja paanikahäire (agorafoobiaga või ilma) käsitus perearstiabis	33 919	Sinu seljavalu	21 467	Täiskasvanute astma käsitus esmatasandil	284 485
Lapse tervise jälgimise juhend	7 913	Kroonilise neeruhaiguse patsiendijuhend	9 640	Kroonilise venoosse haavandi ravi ja hooldus	284 485
Lamatiste käsitus – ennetamine ja konservatiivne ravi	6 327	Kodade virvendusarütmia (KVA) kui haiguse olemus, vormid, tüsistused, sümptomid, diagnoosimine	9257	Info Alzheimeri tõvega inimestele ja nende lähedastele	244 408

Publish date N/A

33 919 views, 1 556 h, 7.8 rating, Evergreen

Share statistics

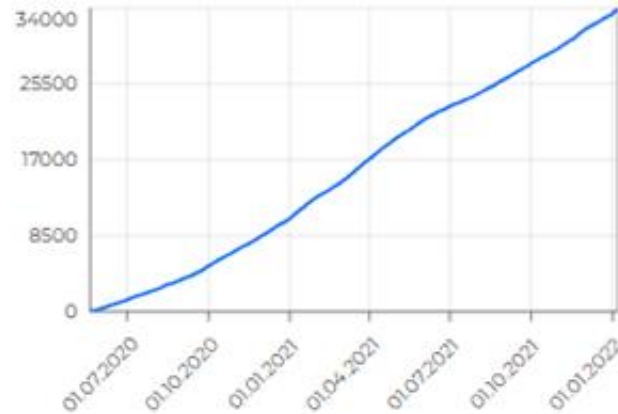
Reactions

Kas leidsid lehelt vajaliku info?

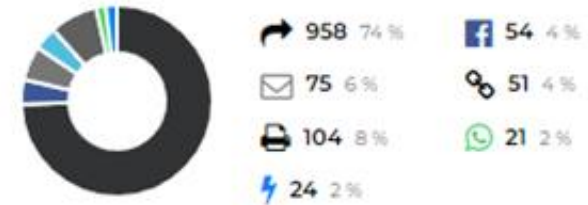
☒ Jah	95
☒ Ei	3
☐ Vajan rohkem infot	4

102 reactions
0.30% of visitors reacted

Viewers

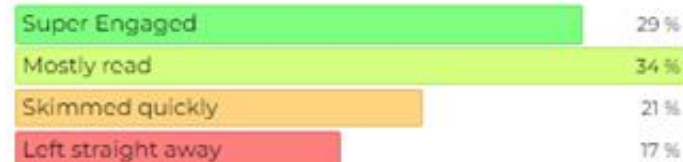
Shares

Top sources

Google	28 861
Other	3 214
www.ravijuhend.ee	941
Facebook	387
moodle.ut.ee	207
Bing	180
3dkogudus.ee	23

Audience by engagement

13 785 people were engaged.

Feedback

No feedback yet!

Koolitused ja koolitusmaterjalid

- Erialaühenduste sisesed koolitused
- Auditoorsed ja veebis toimuvad täiendkoolitused
- Õppevideod tervishoiutöötajatele ja patsientidele
  - Kättesaadavad ravijuhend.ee-s
- 2020-2022. a. toimunud:
  - Alaseljavalu diagnostika ja ravi esmatasandil
  - Insuldijärgne taastusravi
  - Jala veenilaiendite ja kroonilise venoosse puudulikkuse diagnoosimine ning ravi
  - Täiskasvanute unehäirete esmane diagnostika

Bariaatrilise kirurgia ja medikamentoosse ravi võrdlus

- Randomiseeriti 150 ülekaalulist või rasvunud 2. tüüpi diabeediga patsienti
- 3 aasta möödudes bariaatriline operatsioon ülimuslik
- Erinevus püsis ka 5 aasta möödudes

Glükoheemoglobiin (norm <6%)	Medikamentoosne ravi N = 40	By-pass N = 48	Sleeve N = 49
<6%	5%	38%	24%
≤ 6% ilma ravimiteta	0%	35%	20%
≤ 6.5%	18%	48%	47%
≤ 7%	40%	65%	65%

Tegevused ravijuhendi kinnitamise järgselt

- Ravijuhend võib olla aluseks muudatustele:
  - tervishoiuteenuste loetelus;
  - soodusravimite loetelus;
  - perearstide kvaliteedisüsteemis.

- Väljakutse juurutamises:

kuidas integreerida ravijuhendite

kasutamist teenuseosutajatega lepingutesse;

järelekontroll

Esmatasandi otsustustugi

- Koondab kokku terviseinfo => diagnoos ja ravisoovitused
- Kättesaadav perearstidele ja –õdedele alates 2020.a.
- Eesti ravijuhendid (esmajärjekorras) + EBM-juhendid
  - Eesti ravijuhendid viidatakse OT-s lingina ja võimalusel terviseandmetel põhineva skriptina

Soovitused

Kirurgiline ravi

1

Kaaluge kirurgilise ravi vajadust täiskasvanud inimesel kehamassiindeksiga vähemalt 35, kellel esinevad rasvumisega seotud kaasuvad haigused (II tüüpi diabeet, isheemiatõbi, hüpertooniatõbi, hüperlipideemia, obstruktiivne uneapnoe, osteoartriit, infarkti- või insuldijärgne seisund, polütsüstiliste munasarjade sündroom), või inimestel kehamassi indeksiga üle 40.

The screenshot displays a medical software interface for patient management. The main window shows patient information for TESTHAIGETEHIK, HEIMAR (ID: 36001010223), aged 60, with a primary diagnosis of insulin-dependent diabetes mellitus (E11.9) recorded on 27.03.2020 by Dr. AIN KALDA. The interface includes sections for 'Põhi- ja kaasuvad diagnoosid', 'Põhihaiguse tüsistused', and 'Välispõhjused', all of which currently show no data. On the right, a sidebar contains 'OTSUSTUSTUGI' (Decision Support) with several clinical alerts:

- Alert 1: 'Patsiendi on 2. tüüpi diabeet. Metformin on valikravim parema glükeemilise kontrolli saavutamiseks. Kontrolli neerufunktsiooni ja alusta ravi metformiiniga?' (Patient has type 2 diabetes. Metformin is the preferred drug for better glycemic control. Monitor kidney function and start treatment with metformin?)
- Alert 2: 'Patsiendi on 2. tüüpi diabeet, kuid LDL-kolesterooli ei ole viimasel ajal mõõdetud.' (Patient has type 2 diabetes, but LDL cholesterol has not been measured recently.)
- Alert 3: 'Patsiendi on diabeet. Vere glükoosisisaldust ja kolesterooli mõõdeti rohkem kui 13 kuud tagasi. Aeg iga-aastaseks läbivaatuseks?' (Patient has diabetes. Blood glucose and cholesterol were measured more than 13 months ago. Time for annual check-up?)
- Alert 4: 'Patsient kasutab türoksiini ja TSH sisaldus on suurenenud (4.5 mIU/L 2019-04-01). Kui hüpötüreosüümptomaatika on olemas, kaalu türoksiini annuse tõstmist.' (Patient uses thyroxine and TSH levels are elevated (4.5 mIU/L on 2019-04-01). If hypothyroid symptoms are present, consider increasing the thyroxine dose.)

At the bottom right, a green box highlights a recommendation: 'Kaaluge kirurgilise ravi vajadust täiskasvanutel, kellel KMI > 35 ja rasvumisega seotud kaasuvad haigused (II tüüpi diabeet, isheemiatõbi, hüpertooniatõbi, hüperlipideemia, obstruktiivne uneapnoe, osteoartriit, infarkti- või insuldijärgne seisund, polütsüstiliste munasarjade sündroom) või täiskasvanutel, kellel KMI > 40. Sellel patsiendil on KMI 39.2 ja insuliinisõltumatu suhkurtõbi tüsistusteta.' (Consider surgical treatment for adults with BMI > 35 and obesity-related comorbidities (type 2 diabetes, ischemic heart disease, hypertension, hyperlipidemia, obstructive sleep apnea, osteoarthritis, post-infarct or post-stroke condition, polycystic ovary syndrome) or adults with BMI > 40. This patient has a BMI of 39.2 and uncomplicated type 2 diabetes.)

Esmatasandi otsustustugi

Kasutajate tagasiside

- 95%-l töölaual, igapäevaselt kasutab **79%**
- Otsustustoest saadud teave on pannud kasutajat ümber hindama algselt planeeritud otsust **62%-l** (ravi valikul, uuringu valikul, diagnoosimisel, suunas eriarstiga konsulteerima jm)
- Tulevikus otsustustoe tugisüsteemi teenuse ostmise olulisus – **88%** nõustub

Kokkuvõtteks

- Ravijuhendite rakendamine on pikaajaline ja mitmedimensiooniline protsess
- Soovituste praktikas kasutuselevõtuks on oluline toetada tervishoiutöötajaid ja teisi valdkonna spetsialiste, samas ka kasutajate valmisolek rakendada tõenduspõhiseid soovitusi

Täna!

marion.kalju@tervisekassa.ee

TERVISEKASSA